

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/5067.**

Benyújtás dátuma: **2023-08-28 16:17**

Parlex azonosító: **GKMBNZ3A0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Bakos Bernadett (LMP)**

Határozati javaslat címe: **A napenergia hasznosításának előmozdításáról**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**A napenergia hasznosításának előmozdításáról**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

A napenergia hasznosításának előmozdításáról

Az Országgyűlés – elismerve, hogy a napenergia hasznosítása kulcsfontosságú a klímaváltozás mérséklésében és az orosz energiafüggőség csökkentésében, azonban számos tényező hátráltatja a térnyerését – a következő határozatot hozza.

1. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy vezesse ki a napelemstopot, vagyis a háztartási napelemes rendszerek hálózati visszatáplálási tilalmát azokon a területeken, ahol a villamosenergia-hálózat alkalmas a napelemek által termelt villamos energia fogadására.
2. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy indítson komplex épületenergetikai mélyfelújítási programot, amelyben egy-egy háztartás legfeljebb 10 millió Ft értékű vissza nem térítendő állami támogatást és kedvezményes hitelt kaphat lakása mélyfelújításához. A támogatás a szigetelésen túl felhasználható megújuló energiát hasznosító berendezések telepítésére, így napelemes rendszerekre is. A programban a leginkább rászoruló háztartások részvételét is biztosítani kell önrész nélkül. A program költségigénye a központi költségvetésből évente 600 milliárd Ft és évente 100 ezer lakás felújítását, valamint megújuló energia hasznosítását teszi lehetővé.
3. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásáról szóló 7/2006. (V. 24.) TNM rendelet módosításával fél évvel korábban, 2024. január 1-től tegye kötelezővé az új épületeknél a közel nulla energiaigény (BB energiaosztály) követelményt, amelynek része, hogy az épület energiafogyasztását legalább 25%-át megújuló energiaforrásból kell fedezni.
4. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy nyújtson be törvényjavaslatot az Országgyűlés elé, amely kötelezné a 80 férőhelynél nagyobb parkolók tulajdonosait, hogy 5 éven belül napelemmel borított árnyékolót telepítsenek a parkoló területének legalább felére.
5. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy nyújtson be törvényjavaslatot az Országgyűlés elé a környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény módosításáról, amely tartalmazza a napelemadó eltörlését, vagyis a fotovoltaiikus panelek kivételét a termékdíjköteles termékek közül.
6. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy engedélyezze a kis teljesítményű, erkélyre házilag felszerelhető napelemes rendszerek működését.
7. Az Országgyűlés felszólítja a Kormányt, hogy a napelemes rendszerek 2024. január 1-től érvényes új elszámolási rendszerét úgy alakítsa ki, hogy a Kormány eredeti ígéretének megfelelően a meglévő napelemes rendszerek maradjanak az éves szaldóelszámolásban a telepítéstől számított 10 évig.
8. Az Országgyűlés felszólítja a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalt, hogy a társasházi napelemes rendszerek telepítésének előmozdítása érdekében alkossa meg és építse be az üzletszabályzatokba a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 3. § 17b. pontja szerinti „együttesen tevékenykedő aktív felhasználók” fogalmának

részletszabályait.

9. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Határozati javaslatunk célja, hogy olyan jogi és politikai változásokra tegyen javaslatot, amelyek előmozdítják a napenergia-hasznosítás bővítését. A napenergia az egyik legzöldebb és legolcsóbb energiatermelési mód. Nagy léptékű alkalmazása elengedhetetlen a megújuló energiaforrásokra való zöld átállásban, a klímaváltozás elleni küzdelemben és az orosz energiafüggőség csökkentésében. Az sem mellékes, hogy a magyar háztartások rezsiköltsége is csökkenhet, ha saját maguk termelik meg az általuk felhasznált energiát.

Orbán Viktor szerint a kormány a napenergia terén világelsővé tette Magyarországot. Bár tény, hogy az elmúlt években jelentős fejlődés volt az ágazatban, ez a kijelentés sajnos nem igaz. A napelemek beépített kapacitása 4850 MW, egy főre vetítve 501 W, valamint a napenergia részesedése az áramfogyasztásból 9%. Ezek az adatok nem rosszak, de azért messze vannak a világelsőségtől. Spanyolországban például a villamosenergia-fogyasztás 19%-a származik napenergiából és Ausztrália egy főre jutó beépített kapacitása 990 W. Még nagyon az út elején járunk, és további fejlődés szükséges a napenergia hasznosításában ahhoz, hogy megvalósuljon a zöld átállás. Egy ideális, 100% megújuló energiát tartalmazó villamosenergia-mixben a napenergia aránya legalább 50%, és ettől a jelenlegi 9% még nagyon messze van.

A napenergia-hasznosítás elmúlt években bekövetkezett fejlődését megtörte a napelemstop: 2022. november óta az új háztartási napelemes rendszerek nem táplálhatnak villamos energiát a hálózatra. Ezzel gyakorlatilag ellehetetlenítették a háztartási napelemek telepítését, hiszen szigetüzemben sem gazdaságilag, sem energetikailag nem éri meg a beruházás. Ha nem lehet hálózatra táplálni, akkor nem lehet kihasználni az éves szaldóelszámolást, vagyis a nyári többlettermelés nem tudja fedezni a téli hiányt. A nyári többlet energetikai szempontból is elvész, ha nem lehet betáplálni a hálózatba. A kormány azzal indokolta a korlátozást, hogy a villamos elosztóhálózat elmaradott, nem tudja fogadni a további napelemes termelést. Ez azonban általános értelemben nem igaz. Az elosztóhálózat az ország területének csak 10%-án nem tudja fogadni a napelemes termelést. Elég lett volna itt ideiglenes korlátozást bevezetni, az országos napelemstop viszont teljesen indokolatlan: el kell törölni azokon a területeken, ahol nincs hálózati elégtelenség.

A napelemstop mellett a másik nagy probléma, hogy nincs állami támogatási program háztartási napelemes rendszerek telepítésére. Az otthonfelújítási program 2022-ben véget ért, a lakossági napelemes pályázat (RRF-6.2.1 „Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva”) második pályázati körét pedig nem hirdették meg, mivel továbbra sincs megegyezés az uniós forrásokról. A programmal egyébként is súlyos hiányosságok voltak. Gulyás Gergely szerint „szánalmas és borzalmas a kormány teljesítménye a kifizetések lassúsága miatt”, ezen kívül az épületszigetelés nem része a programnak, pedig a szigetelés és a napelem együtt jelentene jó megoldást. Hiába váltunk ugyanis napelemmel

támogatott elektromos (hőszivattyús) fűtésre, ha a rossz szigetelés miatt az utcát fűtjük. Az LMP egy komplex épületenergetikai állami támogatási program indítását javasolja, amelyben támogatott a szigetelés, a nyílászáró-csere, a fűtéskorszerűsítés és a megújuló energiát használó berendezések telepítése (pl. napelem). A napenergia használatával a háztartások nullára csökkenthetik a villanyszámlájukat, hiszen jó méretezés esetén a napelemek képesek a háztartás éves fogyasztásának megfelelő mennyiségű villamos energiát termelni, amit a szaldóelszámolással pénzügyileg is érvényesíteni lehet.

A kormány már többször elhalasztotta, legutóbb 2024. június 30-ra az új épületeknél a közel nulla energiaigény (BB energiaosztály) követelményt, amelynek része, hogy az épület energiafogyasztását legalább 25%-át megújuló energiaforrásból kell fedezni. Fontos lenne ezt az előírást minél előbb bevezetni, ezért javasoljuk, hogy már 2024. január 1-től alkalmazni kelljen. A 25%-os megújuló arányt a legtöbb esetben napelemmel teljesítik, így a szabály bevezetése után az új épületeken általában lenne napelem.

Probléma az is, hogy a napelemes kapacitásaink több mint fele, 3 GW zöldmezőre települt naperómű, ahelyett, hogy a kapacitások döntő többsége háztetőkön vagy más beépített területeken lenne. Francia mintára javasoljuk, hogy a 80 férőhelynél nagyobb parkolók tulajdonosainak legyen kötelező 5 éven belül napelemmel borított árnyékolót telepíteni a parkoló területének legalább felére. A parkolók nagy területű, kihasználatlan potenciált jelentenek a napenergia-hasznosítás számára.

Javasoljuk a napelemadó eltörlését, vagyis a fотовoltaikus panelek kivételét a termékdíjköteles termékek közül. Elvileg a kormány célja is, hogy növelje a napelemek alkalmazását, ezzel a céllal pedig ellentétes a termékdíj.

Jelenleg Magyarországon nem használhatók szabályosan a kis teljesítményű, erkélyre házilag felszerelhető napelemes rendszerek. A szolgáltatók szerint használatuk tilos, biztonsági és technológiai okokból. Aki áramtermelő készüléket dug a konnektorba, azt figyelmeztetés után akár le is kapcsolhatják a közműhálózatról. Nyugat-Európában elég csak egy bejelentés, és máris használhatók az erélynapelemek, amelyek népszerűek, hiszen egyszerűségük és alacsony áruk miatt sokaknak elérhetőek. A lakás áramfogyasztásának egy részét tudják biztosítani, így hozzájárulnak a rezsiköltségek csökkentéséhez és a klímacélokhoz. Elvárható, hogy Magyarországon is legyen lehetőség legalísan erkélynapelemet üzemeltetni.

2023. augusztus 26-án Lantos Csaba energiaügyi miniszter bejelentette, hogy a napelemes rendszerek 2024. január 1-től átkerülnek éves szaldóelszámolásból havi szaldóelszámolásba. Bár a szabályozás részletei még nem ismertek, a napelemtulajdonosok várhatóan rosszul járnak, hiszen a nyári többlettermelés már nem tudja kompenzálni a téli hiányt, és várhatóan az áram eladási ára jóval alacsonyabb lesz, mint a vételi ára. A Kormány korábban azt ígérte, hogy aki napelemes rendszert telepít, 10 évig az éves szaldóelszámolásban maradhat. A havi szaldóelszámolás azt jelentené, hogy a napelemes rendszerek 8-10 éves megtérülése jelentősen megnőne. Az éves szaldóelszámolás kivezetése EU-s kötelezettség és fontos lépés a napelemes termeléshez igazított,

tudatos energiafogyasztáshoz, de nem lehet büntetni azokat, akik környezettudatosan már telepítettek napelemes rendszert az akkor elérhető kormányzati információk alapján számított megtérülési idővel számolva. Az éves szaldóelszámolást csak felmenő rendszerben szabad megszüntetni.

Jelenleg nem megoldott annak a szabályozása, hogy a társasházakra telepített napelemekkel termelt áram elszámolható legyen a lakások áramszámláiban, csökkentve azokat. Ennél fogva kevés kivételtől eltekintve nem is telepítenek társasházakra napelemeket, ami jelentősen hátráltatja a napenergia elterjedését és a klímacélokat.

A társasházak teteje óriási, kiaknázatlan napenergia-potenciált rejt. Csak panellakásból közel 800 ezer van. A Fővárosi Önkormányzat és a Magyar Napelem Napkollektor Szövetség együttműködésében kifejlesztett Budapest Szolár Térkép alapján a főváros tetőfelületein nagymértékű, kihasználatlan napenergia-potenciál áll rendelkezésre. Ha minden, napenergia-hasznosításra alkalmas tetőre napelem kerülne, a Paksi Atomerőműnél 2,5-szer nagyobb áramtermelő kapacitás jöhetne létre. Ez a potenciál jelentős részben a társasházakból adódik. Ez még úgy is óriási lehetőség, hogy a napelemek termelése évszakosan és napszakosan is ingadozó. A potenciál kihasználásával a budapesti napelemek egy évben 6570 GWh áramot állítanának elő, ami teljesen kiválthatná a klímagyilkos Mátrai Erőművet vagy a Paksi Atomerőmű termelésének 41%-át.

Most csak úgy lehet a lakások által is használható társasházi napelemes rendszert telepíteni, ha az egyes lakásokhoz, villanyórákhoz külön-külön rendszert telepítünk saját inverterrel. Ez egyrészt drágább, mint egy nagy, közös rendszer, másrészt – mivel a társasház teteje osztatlan közös tulajdon – az összes lakó tulajdonosi hozzájárulása kell, amit nem egyszerű beszerezni.

Megoldásként a villamos energiáról szóló törvény „együttesen tevékenykedő aktív felhasználók” fogalmát lehetne alkalmazni, akik a törvény értelmében olyan felhasználók, akik közös csatlakozási ponton keresztül csatlakoznak a közcélú hálózatra, és az általuk vagy az együttesen tevékenykedő csoport valamely aktív felhasználó tagja által termelt vagy tárolt villamos energiát a közös csatlakozási ponton felhasználják, a közcélú hálózatra betáplálják, vagy fogyasztásuk vagy betáplálásuk rugalmasságát felajánlják, úgy, hogy az nem minősül önálló foglalkozásuk vagy elsődleges gazdasági tevékenységük céljából kifejtett tevékenységnek.

Ennek a tevékenységnek a részletszabályozásai azonban nincsenek még kidolgozva, ami lehetetlenné teszi a 2021-ben határidőre hazai törvényi szintre emelt EU-s jogok gyakorlását. Ezek a részletszabályok a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal hatáskörébe tartoznak, az általuk elfogadandó üzletszabályzatokban kellene szerepelniük. A csatlakozási, mérési és elszámolási kérdéseket a hálózati engedélyesek (DSO-k), a pénzügyi, számlázási szabályokat az egyetemes szolgáltatói, illetve kereskedelmi engedélyesek üzletszabályzatába kellene beépíteni.